

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-05-21

Närvarande: F.d. justitieråden Mahmut Baran och Helena Jäderblom samt justitierådet Christine Lager

Avveckling av Utbetalningsmyndighetens system med transaktionskonto

Enligt en lagrådsremiss den 30 april 2026 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om upphävande av lagen (2023:454) om transaktionskonto vid Utbetalningsmyndigheten,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
3. lag om ändring i lagen (2023:456) om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten,

4. lag om ändring i lagen (2023:457) om behandling av personuppgifter vid Utbetalningsmyndigheten.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Magnus Petersson, biträdd av departementssekreteraren Axelina Lundfall.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

40 kap. 7 d §

I paragrafen finns en bestämmelse om sekretess till skydd för uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden i verksamhet hos Utbetalningsmyndigheten. Sekretessen är absolut, dvs. det gäller inte något skaderekvisit som villkor för sekretessen. Vidare gäller enligt 40 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen att meddelarfriheten är inskränkt beträffande den tystnadsplikt som gäller enligt 40 kap. 7 d §.

Den delen av Utbetalningsmyndighetens verksamhet som består i att administrera systemet med ett transaktionskonto tas nu bort. Det innebär att sekretessen enligt paragrafen i fortsättningen enbart gäller i myndighetens verksamhet med att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar. Eftersom det inte föreslås någon ändring i 40 kap. 8 § blir följderna att meddelarfriheten även fortsättningsvis kommer att vara inskränkt när det gäller uppgifter i den återstående verksamheten.

Som skäl för att sekretessen ska vara absolut anförde regeringen i samband med att den ursprungliga bestämmelsen infördes att myndigheten kommer att behandla en stor mängd uppgifter för vilka gäller ett påtagligt integritetsintresse. Exempelvis kan

sambearbetning av flera uppgifter, som var för sig framstår som mindre integritetskänsliga, ge myndigheten tillgång till en omfattande bild av den enskildes personliga och ekonomiska förhållanden. Det skulle innebära betydande integritetsrisker om de sammanställningar som Utbetalningsmyndigheten kan göra genom rutinbetonade åtgärder kan bli offentliga (prop. 2022/23:34 s. 73 f.).

Utbetalningsmyndigheten kommer alltså inte längre att samla in information för att administrera systemet med transaktionskonto. I stället ska Utbetalningsmyndighetens verksamhet nu renodlas till att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar. I vilken utsträckning det finns skäl att behålla den ovillkorliga sekretessen för de uppgifter som fortsättningsvis kommer att finnas hos myndigheten redovisas inte i lagrådsremissen. Det anges inte heller några skäl för att meddelarfriheten ska vara fortsatt inskränkt.

Det kan enligt Lagrådets mening ifrågasättas om inte allmänhetens intresse av insyn i den fortsatta verksamheten väger tyngre när kontoadministreringen nu tas bort. Enligt Lagrådet bör frågan om det fortsättningsvis finns behov av absolut sekretess liksom av en inskränkning av meddelarfriheten övervägas under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.